

Hanze University Groningen
University of Applied Sciences

Centre of Applied Research and
Innovation Art & Society

www.hanze.nl

Musicscape Groningen - Live!

Evert Bisschop Boele

**Musicscape
Groningen
- Live!**

Beeld omslag / Cover image: Tanja Miletic

Musicscape Groningen - Live!
Evert Bisschop Boele
Hanzehogeschool Groningen
Lectoraat Lifelong Learning in Music & the Arts, Kenniscentrum Kunst & Samenleving
2010
ISBN 978-94-91090-01-1
Oplage: 500
Druk: Zalsman Groningen

Musicscape Groningen – Live!
Evert Bisschop Boele
Hanze University Groningen
Research Group Lifelong Learning in Music & the Arts, Centre for Applied Research and Innovation Art & Society
2010
ISBN 978-94-91090-01-1
Impression: 500
Printing: Zalsman Groningen

Musicscape Groningen - Live!

Evert Bisschop Boele

Musicscape Groningen - Live!

Het project ‘Musicscape Groningen – Live!’ is een onderzoeksproject dat werd uitgevoerd in het lectoraat Lifelong Learning in Music & the Arts van het kenniscentrum Kunst & Samenleving van de Hanzehogeschool Groningen. Aan het project werkten de volgende mensen mee:

Evert Bisschop Boele
Onderzoeker & projectleider

Kees van der Berg, Jorien Roesink en Ido Cuperus
Studenten Prins Claus Conservatorium; dataverzameling

Quentin Beglinger, Martijn Bosgraaf, Jens Scholtanus,
Jorick Wassink en Martijn van der Weide
Studenten Instituut voor Communicatie en Media; interactieve plattegrond

Marlies Hulzebos, Tanja Miletic en Jolien Olijve
Studenten Academie Minerva; foto-impressies

Robert Ramaker
Alumnus Prins Claus Conservatorium; compositie

Francesco van der Zwaag
Student Academie Minerva; vormgeving publicatie

Frits Hesseling en Michiel Uilen
Projectbureau/AMP Academie Minerva; organisatie en productie presentaties en publicatie

Annejoke Smids
Lectoraat Lifelong Learning in Music & the Arts, Kenniscentrum Kunst & Samenleving; redactie Engelse teksten

Linda Hendriks
Lectoraat Lifelong Learning in Music & the Arts, Kenniscentrum Kunst & Samenleving; communicatie

Het project had niet uitgevoerd kunnen worden zonder de steun van het Prins Claus Conservatorium, Academie Minerva, het Koninklijk Conservatorium te Den Haag en de Kunstraad Groningen.

www.hanze.nl
www.lifelonglearninginmusic.org

Musicscape Groningen - Live!

The project ‘Musicscape Groningen – Live!’ is a research project carried out within the research group Lifelong Learning in Music & the Arts of the Centre for Applied Research & Innovation Art & Society of Hanze University Groningen. The following people participated in the project:

Evert Bisschop Boele
Researcher & project leader

Kees van der Berg, Jorien Roesink and Ido Cuperus
Students Prince Claus Conservatoire, School of Performing Arts; data collection

Quentin Beglinger, Martijn Bosgraaf, Jens Scholtanus,
Jorick Wassink and Martijn van der Weide
Students School for Communication & Media; interactive map

Marlies Hulzebos, Tanja Miletic and Jolien Olijve
Students Academy Minerva, School for Fine Art & Design; photo impressions

Robert Ramaker
Alumnus Prince Claus Conservatoire; composition

Francesco van der Zwaag
Student Academy Minerva; design publication

Frits Hesseling and Michiel Uilen
Project Office/AMP, Academy Minerva; organisation and production presentations and publication

Annejoke Smids
Research group Lifelong Learning in Music & the Arts, Centre for Applied Research and Innovation Art & Society; editing English texts

Linda Hendriks
Research group Lifelong Learning in Music & the Arts, Centre for Applied Research and Innovation Art & Society; communication

This project would not have been possible without the support of the Prince Claus Conservatoire, Academy Minerva, the Royal Conservatoire The Hague and the Arts Council Groningen.

www.hanze.nl
www.lifelonglearninginmusic.org

Inhoud

Het project Musicscape Groningen - Live!	7
Groningen’s ‘Musicscape’	7
Verantwoording	7
Leeswijzer	32
Fotografie	48

Contents

The project Musicscape Groningen - Live!	7
Groningen’s ‘Musicscape’	7
Research Backgrounds	7
How to Read This Book	33
Photography	48

Dit boekje gaat over de 'Music scape' van Groningen. Over het muzikale landschap waarin Groningers leven anno 2010, en dan vooral over wat daarin door musici 'live' wordt uitgevoerd...

This is a book about Groningen's 'Music scape'. About the musical landscape in which people in Groningen live in 2010, and specifically about what musicians perform 'live' in that musical landscape...

...Het project 'Musicscape Groningen – Live!' is onderdeel van een onderzoek dat licht wil werpen op de variëteit aan luistergedrag bij hedendaagse individuele luisteraars, teneinde een bijdrage te leveren aan een beter zicht op het toekomstige publiek van de studenten van het Prins Claus Conservatorium van de Hanzehogeschool Groningen. Het onderzoek is voornamelijk kwalitatief van aard, de kern bestaat uit een analyse van een reeks biografische/narratieve

...The 'Musicscape Groningen – Live!' project is part of a wider research project that wants to shed light on the variety of listening behaviour of present-day individual listeners, in order to contribute to a better insight into the future audiences of students of the Prince Claus Conservatoire of Hanze University, Groningen. The wider research project is mainly qualitative, its core consists of a series of biographical/narrative interviews. Apart from

...Wat we ons afvroegen was: welke muziek ligt er voor de Groninger voor het grijpen om zijn persoonlijke muzikale omgeving mee vorm te geven? We weten dat er globaal twee bronnen voorhanden zijn: gemedialiseerde muziek en live muziek. Een beschrijving van het gemedialiseerde deel van het Groninger muzikale landschap zullen we elders ter hand nemen. In dit boekje gaat het over Musicscape Groningen – Live!

Musicscape?
Musicscape? Wij horen het u denken. Het is een term die her en der wel eens opduikt, en dan meestal als een analogie van 'Landscape'. Waarom dan niet de Nederlandse term gebruikt? Landschap – Muziekschap.

Dat zou kunnen, ware het niet dat de eerste associatie van het neologisme Muziekschap – als daar tenminste niet een plank met cd's mee wordt bedoeld – voor ons het Waterschap is. Typisch Nederlands, dat wel, maar met Musicscape bedoelen we niet een decentraal

...We asked ourselves: what kind of music is available for the inhabitants of Groningen to shape their personal musical environment? We know that broadly speaking there are two sources: live music and mass mediated music. Elsewhere we will describe the mass mediated part of Groningen's musical landscape. This book focuses on Musicscape Groningen – Live!

Musicscape?
You may be thinking: Musicscape? The term turns up every once in a while, in most cases as an analogy of 'landscape'. And that is what we mean: the musical landscape.

The term should be considered in the context of the much more often used 'Soundscape'. Soundscape means, in the terminology of Canadian composer Raymond Murray Schafer, the total 'sound image' of a specific place: all sound, coming from nature as well as from man. The wind, the birds, traffic, people talking. And, as part of sounds made by human beings: music.

...Het is gebaseerd op grondig verzamelen van simpele gegevens in een periode van twee weken op twee locaties. De gevonden gegevens zijn vastgelegd in een database en worden hiernaast gepresenteerd in een tekst die veel getallen bevat: aantallen, percentages, gemiddelden.

Het beeld dat daarmee ontstaat is in haar gedetailleerdheid nieuw. Het is in muziekonderzoekskringen niet gebruikelijk om onze muzikale context te beschrijven door gewoon neutraal te gaan tellen. Maar ik dacht aan Wittgenstein: "Die Welt ist alles, was der Fall ist."

...It is based on a thorough gathering of simple data in a period of two weeks on two locations. The data were recorded in a database and are presented on the left of this text in a text with many figures: numbers, percentages, averages.

The resulting image is new in its detail. It is uncommon in music research circles to describe a musical context by simple neutral counting. But I was reminded of Wittgenstein: "Die Welt ist alles, was der Fall ist." And I thought: if I want to say anything about our world, let me then take into account everything 'was der Fall ist'. So:

interviews. Flankerend wordt een viertal deelonderzoeken uitgevoerd, waarvan het project Musicscape Groningen - Live! er één is.

Doel van het project

Doel van het project is een globale beschrijving te leveren van de muzikale context van de Groninger luisteraar anno 2010 voor zover het live muziek betreft. Die beschrijving is gebaseerd op een zo compleet mogelijke inventarisatie van wat er aan concerten plaatsvond in de periode

the core, a series of side research projects is carried out, of which the 'Musicscape Groningen - Live!' project is one.

Aim of the project

Aim of the project is to give a broad description of the musical context of the listener in Groningen in 2010 as far as live music is concerned. The description is based on an inventory of concerts which took place in the period of April 12-25, 2010. That period was chosen because it was a reasonably 'neutral' period:

overheidslichaam dat regelend optreedt. Nee, we bedoelen echt: het muzikale landschap.

Musicscape dus maar. De term moet gezien worden in de context van de veel meer gebruikte term Soundscape. Met Soundscape wordt, in de terminologie van de Canadese componist Raymond Murray Schafer, het totale klankbeeld van een specifieke plek bedoeld: alle geluid, afkomstig van zowel de natuur als van de mens. De wind, de vogels, het verkeer, gepraat van mensen. En, als onderdeel van door mensen gemaakt geluid: muziek.

Een Musicscape is dus onderdeel van een Soundscape. Heel concreet: een beschrijving van alle muziek die op een bepaalde plaats en een bepaalde tijd door een mens kan worden waargenomen. Zo bezien heeft iedere plek – of, zo u wilt, ieder mens – zijn eigen Musicscape, en verandert die voortdurend. Daarmee wordt een Musicscape een zeer individueel, tijd- en plaatsbepaald verschijnsel.

A Musicscape is part of a Soundscape. Concrete: a description of all music that could be perceived at a certain place and a certain time by a human being. As such, every place – or, if you like, every human being – has its own Musicscape, and it changes continually. A Musicscape therefore is very individual and very time- and place-specific.

In this text we will use the term in a slightly more abstract way. We do not focus on the individual, but with Musicscape we mean: the complete collection of music available at a certain place at a certain time. We let go of the individual perspective, and that gives us space to give a first very broad description of Groningen's Musicscape. In our case, we want to provide a description of the music available in the province of Groningen in an average period – a period without 'musical official holidays' such as Christmas or Easter (20 St Matthew Passions!), without festivals such as Noorderzon or Noorderslag, without vacations. We chose two weeks in April 2010.

En ik dacht: als ik iets over onze wereld wil zeggen, laat ik dan ook alles "was der Fall ist" maar meenemen. Alle concerten dus, niet alleen 'kwalitatief goede' concerten, of concerten van 'professionele musici', of in de 'gesubsidieerde infrastructuur'. En naast nieuw is het beeld misschien ook verrassend. Zoveel concerten gratis toegankelijk? Zo'n groot verschil tussen Stad en Ommeland?

Maar al is deze beschrijving van de Musicscape Groningen misschien interessant in zichzelf, zij dient niet alleen zichzelf. Zij is onderdeel van een groter onderzoek dat zich

all concerts, not only concerts of 'good quality', or concerts performed by 'professional musicians', or in the 'funded infrastructure'. And apart from new, the image may also be surprising. So many free concerts? Such a big difference between the city of Groningen and its surroundings?

But interesting as this image of Groningen's Musicscape may be in itself, it does not only serve itself. It is part of a bigger research project aimed at listener's behaviour in modern Western society – specifically, Groningen AD 2010. How do listeners behave? What do they

Who are competing for your ears?

12-25 april 2010. Voor die periode werd gekozen omdat ze redelijk 'neutraal' was: geen feestdagen met een hoog muziekgehalte, geen grote festivals en ook geen vakanties of vrije dagen.

De inventarisatie gebeurde op twee plekken: de stad Groningen en de gemeente Appingedam. Deze twee werden bewust gekozen omdat de bevolkings-spreiding en ruimtelijke inrichting van de provincie Groningen

no official holidays, no festivals, no vacations or days off.

The inventory was made in two places: the city of Groningen and the municipality of Appingedam. Those two were chosen deliberately because the dispersion of the population and the spatial structure in the province of Groningen is characterized by the distinction between 'Stad' (the city of Groningen) and the surrounding 'Ommeland' (countryside).

Wij gaan in deze tekst iets abstracter met de term om. We richten ons vooreerst niet op het individu, maar bedoelen met Music scape hier het arsenaal aan muziek dat op een bepaalde plek en een bepaalde tijd aanwezig is. Het loslaten van het individuele perspectief verschaft ons de ruimte om de Groninger Music scape in eerste instantie breed te beschrijven. In ons geval willen we een beschrijving leveren van de muziek die in de provincie Groningen aanwezig was in een doorsnee periode – een periode zonder 'muzikale feestdagen' als Kerstmis of Pasen (20 Mattheüs Passions!), zonder festivals als Noorderzon of Noorderslag, zonder vakanties. We kozen twee weken in april 2010.

En we beperkten ons nog verder. Wetende dat de beschrijving van de complete Music scape van een provincie in twee weken onze krachten te boven zou gaan, prikten we twee locaties: de stad Groningen, en de gemeente Appingedam. Stad en Ommeland. En, zoals gezegd, we beperkten ons tot een beschrijving van de 'live' component van de Music scape.

And we limited ourselves even further. Knowing that a complete description of a province's Music scape would be way above our heads, we chose only two locations: the city of Groningen, and the municipality of Appingedam. As Groningers say: "Stad en Ommeland" – "City and Countryside". And as already mentioned: we restricted ourselves to a description of the live component of the Music scape.

Enough to choose from

So we aimed to answer the following question. Suppose you live somewhere in the city or the province of Groningen and you decide you want to go out. You want to hear music, live music. Who are competing for your ears? Or suppose: you are a musician and you are going to play in the evening. Who are your colleagues, or your competitors, in the struggle for the listener?

We offer you a rough sketch, based on a detailed gathering of data. Those interested in the method of gathering the

richt op het gedrag van luisteraars in de moderne westerse samenleving – in casu Groningen anno 2010. Hoe gedragen die luisteraars zich? Waar luisteren ze naar? Hoe ontwikkelt zich dat? Kunnen we dat duiden, begrijpen, misschien zelfs verklaren? We weten er weinig over, terwijl het bijvoorbeeld voor musici wel belangrijk is daar inzicht in te hebben.

Kwantitatief of kwalitatief

Een onderzoek naar luisteraarsgedrag is een taak van de sociale wetenschappen en kun je op twee manieren doen: kwantitatief of kwalitatief. Je zou kunnen zeggen (maar zie

listen to? How do they develop? Can we interpret, understand, perhaps even explain it? We know little about it, while for musicians, for example, it is important to have some insight into this.

Quantitative or qualitative

Research into listener's behaviour is a task of the social sciences and can be done basically in two ways: quantitative or qualitative. One might say (but see Gomm 2004: 6-7 for more nuance): quantitative research in the social sciences tries by means of a statistic analysis of data to look for causal relationships which may function as 'laws of

Wie concurreren er zoal om uw oren?

gekaracteriseerd wordt door het onderscheid tussen 'Stad' (de stad Groningen) en 'Omme-land'.

Voor de inventarisatie werd een MS Excell database samengesteld waarin de volgende gegevens konden worden vastgelegd:

- locatie; indien de locatie meerdere concertruimtes had werd ook de ruimte vermeld;
- adres, postcode, plaats/gemeente;

An MS Excell database was constructed for the inventory in which the following facts could be recorded:

- location; when a location had several venues, the specific concert hall was also mentioned;
- address, postal code, city/municipality;
- name of artist, name of performance, if applicable;
- genre; a list of genres was compiled based on STOMP-revised¹. We adjusted the list for the

¹ http://homepage.psy.utexas.edu/homepage/Faculty/Gosling/tipi%20site/STOMP_files/STOMPR.doc

Keus genoeg

We stelden onszelf dus ten doel antwoord te geven op de volgende vraag. Stel, u woont ergens in de stad of de provincie Groningen en besluit dat u er eens uit wilt. U wilt muziek horen, live muziek. Wie concurreren er zoal om uw oren? Of stel: u bent muzikant, of zelfs de overtreffende trap daarvan: musicus. U gaat een avond spelen. Wie zijn uw collega's, of uw concurrenten in de strijd om de luisteraar?

Daarvan bieden wij een schets in grote lijnen, gebaseerd op gedetailleerde gegevensverzameling. Wie geïnteresseerd is in de methodiek van de gegevensverzameling waarop deze schets is gebaseerd kan ter linkerzijde van deze tekst terecht, wie geïnteresseerd is in een meer theoretische beschrijving van de context van de Music scapebeschrijving ter rechterzijde.

De periode van twee weken leverde uiteindelijk in totaal 301 'muzikale gebeurtenissen' – concerten en aanverwanten – op

data on which this sketch is based may consult the text in the column on the left, those interested in a more theoretical description of the wider context of this description of the Groningen Music scape may read the text on the right.

The chosen two week period eventually provided a sum total of 301 'musical events' – concerts and the like – competing for the listener's favor. In a database we listed some standard facts for every event: location, date, time of beginning and end, entrance fee and the maximum amount of visitors, for example, but also the distribution over 26 musical genres.

Working like this we found 301 concerts. A lot? Hard to say, because there is no similar research which allows us to make comparisons with places elsewhere. But a listener wanting to have an evening of music has enough to choose from. And did we find everything? Also hard to say – we don't know what we missed. Our gut feeling tells us

Gomm 2004: 6-7 voor meer nuance): kwantitatief onderzoek in de sociale wetenschappen probeert door statistische analyse van gegevens zicht te krijgen op causale relaties die door hun wetmatigheid een voorspellend karakter zouden kunnen hebben. Kwalitatief onderzoek in de sociale wetenschappen richt zich op het begrijpen van de werkelijkheid als een complex van interpretaties en betekenissen.

Als ik het onderzoek naar luisteraarsgedrag kwantitatief zou willen aanpakken had ik het hier gepresenteerde beeld van het Groninger Music scape

nature' and therefore might have a predictive character. Qualitative research in the social sciences aims at understanding reality as a complex of interpretations and meanings.

Would I want to take on my research into listener's behaviour in a quantitative way, I might combine the image of Groningen's Music scape in this book with numerical data on the composition of the region's population and on concert visits. That kind of research is often performed in the world of arts policy, because authorities like to base their

Het project Musicscape Groningen - Live!

- naam artiest, eventueel naam voorstelling;
- genre; een genrelijst werd opgesteld gebaseerd op STOMP-Revised¹. We pasten hem voor de Nederlandse situatie aan gebruik makend van Delsing e.a. (2008) en Selfhout e.a. (2008); een check in de praktijk op bruikbaarheid leverde één laatste aanpassing op, resulterend in een lijst van 26 genres;
- cluster; de genres werden in vijf overkoepelende clusters

¹ http://homepage.psy.utexas.edu/homepage/Faculty/Gosling/rtipi%20site/STOMP_files/STOMP.R.doc

- Dutch situation using Delsing et al (2008) and Selfhout et al (2008); a check for practical usefulness led to one last adaptation, resulting in a list of 26 genres;
- cluster: the genres were subsumed in five overarching clusters: Classical, Jazz, Pop/Rock, World and Other;
  - date, starting time, estimated ending time;
  - entrance fee; the lowest entrance fee without reduction;
  - rough estimate of

Groningen's 'Musicscape'

die streken om de gunst van de luisteraar. In een database werd per gebeurtenis standaard een aantal gegevens genoteerd: plek, datum, begin- en eindtijd, toegangsprijs en maximum bezoekersaantal, bijvoorbeeld, maar ook de verdeling over een 26-tal muziekgenres.

En dan is de oogst dus 301 concerten in twee weken. Is dat veel? Lastig te zeggen, want bij gebrek aan soortgelijk onderzoek kunnen we niet vergelijken met hoe het elders is. Maar een luisteraar in Groningen die eens een avond muziek wil horen heeft in ieder geval keus genoeg. Hebben we alles gevonden? Dat is ook lastig te zeggen want je weet niet wat je niet gevonden hebt. Ons gevoel zegt ons dat we zeker negentig procent van wat er gebeurt ook hebben achterhaald. Verder dan dat gevoel komen we niet.

Hoeveel concerten?

Van de 301 concerten die we vonden tussen 12 en 25 april 2010 vonden er 4 plaats in de gemeente Appingedam, en

that we found at least 90 % of what actually took place. And we can't be more sure than this gut feeling.

How many concerts?

Out of the 301 concerts we found between April 12 and April 25, 2010, four took place in the municipality of Appingedam, and 297 in the city of Groningen. In Appingedam it concerned two concerts in the Nicolaï church (one classical, the other folk), one jazz concert at the Ekenstein estate, and a brass band concert in a sports hall. That contributes to the idea that the division between the city of Groningen and its surrounding area ('Stad en Ommeland'; or the 'mold-counter mold division', as it is called in the spatial policy jargon of the North of the Netherlands) is also at work in Groningen's musical life.

Of course this needs to be nuanced. Appingedam is, also in terms of area, a small municipality and it is certainly not the case that Appingedam's inhabitants have to rely strictly on

Verantwoording

kunnen combineren met cijfers over de bevolkingsopbouw in de regio en over concertbezoek. Dergelijk onderzoek wordt veel gedaan in de wereld van het kunstbeleid, omdat overheden zich in hun handelen graag baseren op voorspelbare effecten van de ingrepen die zij doen.

Omdat mijn beschrijving van de Musicscape Groningen zo 'tellerig' is suggereert zij misschien dat het de opmaat is voor zo'n kwantitatief onderzoek naar luisteraarsgedrag. Dat is niet zo. Zij is juist de opmaat voor een zeer kwalitatieve vorm van onderzoek. Een

actions on predictable effects of the interventions they perform.

Because my description of Groningen's Musicscape is so 'numerical', the suggestion may arise that it is the first step in a quantitative research project into listener's behaviour. That is not the case; it is actually the first step in a very qualitative form of research. A choice for large-scale quantitative research implies in general a choice for statistic representativeness and strong generalizations, but at the expense of a detailed understanding of social reality on an individual level (cf. Gomm 2004: 5; and e.g. Flick

ondergebracht:

Klassiek, Jazz, Pop/
Rock, Wereldmuziek
en Overig;

- datum, aanvangstijd en
geschatte eindtijd;
- toegangsprijs; de
laagste toegangsprijs
zonder korting;
- ruwe schatting
publiekscapaciteit;
- internetlinks locatie en
artiest.

We onderscheiden de
volgende muzikale
genres:

- Klassiek;
- Hedendaags klassiek;
- Opera;

maximum number of
seats;

- internet links location
and artist.

We distinguished the
following genres:

- Classical;
- Contemporary
Classical;
- Opera;
- Jazz;
- Blues/Country/
Americana;
- Folk;
- Singer-Songwriter;
- Pop/Charts;
- Rock;
- Hardrock/Heavy
Metal;

297 in de gemeente Groningen. In Appingedam ging het om twee concerten (klassiek, folk) in de Nicolaïkerk, een jazzconcert op landgoed Ekenstein en een concert van een brassband in een sporthal. Dat geeft wel voeding aan de gedachte dat de tweedeling Stad – Ommeland (of 'mal – contramal', zoals dat in het jargon van het Noord-Nederlands ruimtelijk beleid wordt genoemd) ook in het muzikleven is terug te vinden.

Een nuance is daarbij natuurlijk wel op zijn plaats. Appingedam is, ook qua oppervlakte, een kleine gemeente, en het is bepaald niet zo dat de inwoners van Appingedam uitsluitend aangewezen zijn op hun eigen gemeente waar het om het bijwonen van concerten gaat – of dat hun enige alternatief de stad Groningen is. Ter illustratie: een inwoner van een klein dorp ten noorden van de stad Groningen zei onlangs in een interview: "We gaan gemiddeld twee keer per maand naar een concert. Soms in Amsterdam, maar heel vaak in de buurt. Er zijn heel veel dingen in de buurt, we hebben te kust en te keur.

their own municipality for visiting concerts – or that their only alternative is the city of Groningen. To illustrate this: an inhabitant of a small village north of the city of Groningen recently said in an interview: "On average we go to a concert twice a month. Sometimes in Amsterdam, but very often nearby. There are many concerts nearby, plenty. I am not often in the city of Groningen to hear music."

And indeed, if we would have drawn a wider circle around Appingedam, for example a circle of ten kilometers as the crow flies, then we would also have included what's on offer in Delfzijl (for example in theatre De Molenberg) and in the surrounding villages. The number of concerts found would have been considerably greater. A limited scan of the local free papers already provided some twenty more concerts, and a more fine-meshed research would probably have delivered even more concerts.

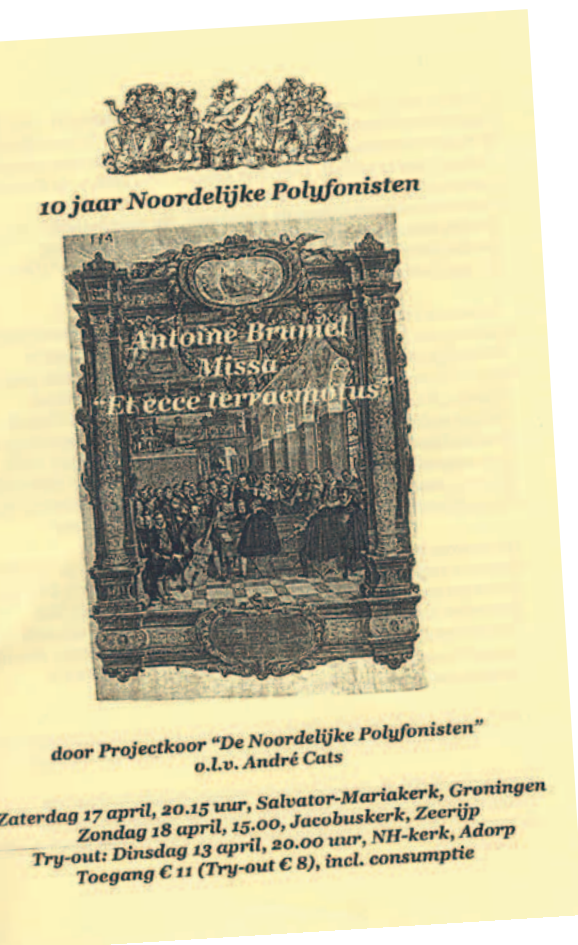
But then again: four concerts for over 12.000 Appingedam inhabitants is a different ratio from the 297

keuze voor grootschalig kwantitatief onderzoek houdt over het algemeen weliswaar een keuze in voor statistische representativiteit en sterke generalisaties, maar gaat ten koste van een gedetailleerd begrip van de sociale werkelijkheid van individuen (zie Gomm 2004: 5; en bijvoorbeeld Flick 2006: 391-392 voor opmerkingen over generalisatie in kwalitatief onderzoek). En om dat laatste gaat het mij. Want musici, daar ben ik van overtuigd, zijn meer gebaat bij zicht op hun publiek als een verzameling concrete individuen dan als een abstracte doelgroep.

2006: 391-392 for remarks on generalization in qualitative research). And it is the latter which I am interested in. Because musicians, I am convinced, are served more by an understanding of their audience as a set of concrete individuals than as an abstract target group.

'Ethnomusicology at home'?

A logical starting point for a qualitative research project such as this into present-day listeners in Groningen is my own discipline, ethnomusicology. Ethnomusicology is the form of musicology which focuses on music as a social and cultural

- Jazz;
- Blues/Country/
Americana;
- Folk;
- Singer-songwriter;
- Pop/Top-40;
- Rock;
- Hardrock/Heavy
Metal;
- Punk/Hardcore/
Grunge;
- Reggae/Ska;
- Alternative Pop &
Rock;
- Funk/Soul/R&B;
- Rap/Hiphop;
- Dance/Trance/
Techno;
- Nederlandstalig/
Levenslied;
- Punk/Hardcore/
Grunge;
- Reggae/Ska;
- Alternative Pop &
Rock;
- Funk/Soul/R&B;
- Rap/Hiphop;
- Dance/Trance/Techno;
- Dutch Language;
- World/Ethnic;
- Latin;
- Religious/Gospel;
- New Age;
- Cabaret;
- Band;
- Choir;
- Musical;
- Various.

Ik ben niet veel in de stad Groningen voor muziek.”

En inderdaad: als we een wat ruimere cirkel om Appingedam hadden getrokken van bijvoorbeeld 10 kilometer reisafstand dan hadden we ook het aanbod in Delfzijl (bijvoorbeeld in theater De Molenberg) en in omringende dorpen mee kunnen nemen, en dan was het aantal gevonden concerten aanzienlijk groter geweest. Een korte scan van de lokale huis-aan-huisbladen levert dan al een twintigtal extra concerten op in de onderzochte periode, en een fijnmaziger onderzoek had vast meer naar boven gebracht.

Maar toch: 4 concerten op de ruim 12.000 inwoners van Appingedam is toch een wat andere ratio dan 297 concerten op de ruim 184.000 inwoners van de stad Groningen. Om de gedachten te bepalen: in de gemeente Appingedam werd in de onderzochte periode 1 concert per 3000 inwoners aangeboden. In de stad Groningen was dat 1 concert per 620 inwoners van de stad. Sterker nog: de stad

concerts on the over 184.000 inhabitants of the city of Groningen. To clarify: in the municipality of Appingedam, in the period we investigated, one concert was offered for every 3.000 inhabitants. In the city of Groningen, one concert per 620 inhabitants of the city was on offer. And even more strongly: the city of Groningen offers relatively more to the 577.000 inhabitants of the *province* of Groningen (to be precise: one concert for every 1936 inhabitants) than the municipality of Appingedam to its proper inhabitants.

Below we list the supply of music in the city of Groningen – knowing that the province surely is a source of music

What kind of music?

Let us first take a look at the distribution of the concerts over the genres. As already mentioned, we distinguished 26 genres (they can be found in the text to the left of this text). In the two weeks we investigated, 24 of them were present. We combined the genres in five clusters: Classical Music,

'Ethnomusicology at home'?

Een logisch startpunt voor zo'n kwalitatief onderzoek naar hedendaagse Groningse luisteraars is mijn eigen discipline, de ethnomusicologie. Ethnomusicologie is de vorm van muziekwetenschap die focust op muziek als een culturele en sociale praktijk (vgl. Nettl 2005: 12; zie voor een definitiediscussie Stobart 2008). Ethnomusicologie is een sociale wetenschap, kwalitatief van aard. Veel ethnomusicologen zien naast de muziekwetenschap de culturele antropologie als de belangrijkste moederdiscipline. Onderscheidend voor de ethnomusicologie ten

practice (cf Nettl 2005: 12; and for a discussion of definitions see Stobart 2008). Ethnomusicology is a social science and qualitative in nature. Many ethnomusicologists consider, besides musicology, cultural anthropology to be their main discipline. Ethnomusicology distinguishes itself from other branches of musicology by the way data are gathered: by doing fieldwork, often in the form of participant observation, in order to deliver an interpretation of what moves a group of people musically in a specific place at a specific time (see e.g. Stone 2008: 4-6).

Genres in de stad Groningen Genres in the city of Groningen

12-25/4/2010

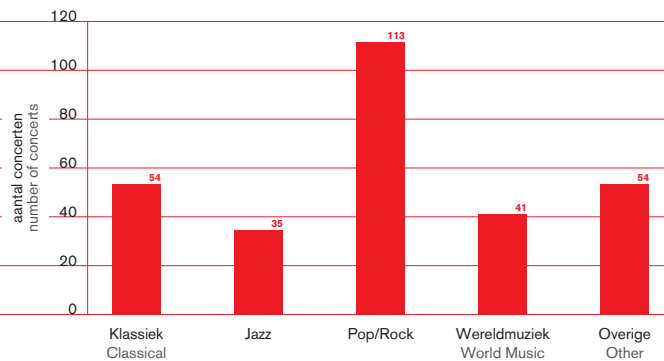

Fig. 1

- World/Ethnic;
- Latin;
- Religieus/Kerkelijk/
Gospel;
- New Age;
- Kleinkunst;
- Harmonie/Fanfare/
Brassband;
- Koor;
- Musical;
- Diversen.

Vorbereitung und uitvoering

De onderzoeker werd in de voorbereiding en uitvoering van de gegevensverzameling en bij de eerste interpretatie daarvan geholpen door drie vierdejaarsstudenten

Preparation and execution

The researcher was assisted by three 4th year students of the Music Teacher Training Programme of the Prince Claus Conservatoire in the preparation and execution of data collection and in the first data interpretations. As a first step, in the months before the two weeks in April, possible concert locations in the city of Groningen were collected by scanning the free local papers for concert announcements and concert reviews. This

Groningen biedt verhoudingsgewijs meer aan de 577.000 inwoners van de provincie Groningen (1 concert per 1936 inwoners, om precies te zijn) dan de gemeente Appingedam aan haar eigen bewoners.

Hieronder beschrijven we verder het muzikale aanbod van de stad Groningen – wetende dat de provincie dus wel degelijk een bron van muziek is.

Wat voor muziek?

Laten we eerst eens kijken hoe het aanbod in de stad Groningen in de twee onderzochte weken verdeeld is over de genres. Zoals gezegd deelden we het aanbod in in 26 genres (een opsomming is te vinden in de kolom links). In de onderzochte twee weken kwamen 24 daarvan voor. We hebben die genres samengevoegd in de clusters Klassiek, Jazz, Pop/Rock, Wereldmuziek en Overig. Pop/Rock is dan, qua aantal concerten, onbetwist marktleider. Van de 297 concerten vielen er 113 in dat cluster, daarna volgden Overig (54), Klassiek (54), Wereldmuziek (41) en Jazz (35) (Fig. 1).

Jazz, Pop/Rock, World Music and Other. Pop/Rock is, measured according to the number of concerts, the undisputed market leader. 113 of the 297 concerts on offer fall into that cluster, then came Other (54), Classical Music (54), world Music (41) and Jazz (35) (Fig. 1). In other words: on average there are almost three Jazz concerts and almost four concerts of Classical Music on offer per day, against nearly eight Pop/Rock concerts. And World Music seems to play a reasonable role, but we must acknowledge the fact that about 80 percent of the supply is aimed at lovers of Latin music, and that a large proportion of the Latin music on offer is dance related and often provided by DJ's.

For how many people?

How many people can be reached with all those concerts? For every concert we roughly estimated how many people the venue could maximally take. The sum total of potential visitors is 71.000. Related to the city's population, one could say: in the two weeks investigated there was enough capacity to accommodate nearly half of

opzichte van andere takken van muzikwetenschap is de manier waarop zij gegevens verzamelt: door veldwerk te doen, vaak in de vorm van participerende observatie, teneinde een interpretatie te kunnen leveren van wat een groep mensen op een bepaalde plek op een bepaalde tijd muzikaal gezien beweegt (zie bijv. Stone 2008: 4-6).

Aan die methode kleeft echter wel een probleem. De etnomusicologie doet van origine onderzoek naar de muziek van andere culturen dan de westerse, en kenmerkend daarin is – analoog aan de culturele antropologie – de positie van de onderzoeker

That method however has its problems. Ethnomusicology originally performs research into the music of cultures other than Western culture, and is characterized – analogous to cultural anthropology – by the researcher's position as a relative outsider to the music researched (see e.g. Nettl 2005: 159-160). The researcher starts his fieldwork as an outsider and tries, through (participant) observation, slowly to understand how to function as an insider – without completely giving up the outsider's position (cf. Rice 1997: 109-110). And it is this exciting journey from outsider to insider, with your

Potentiële bezoekers totaal - genre Potential visitors total - genre

Stad Groningen/City of Groningen 12-25/4/2010

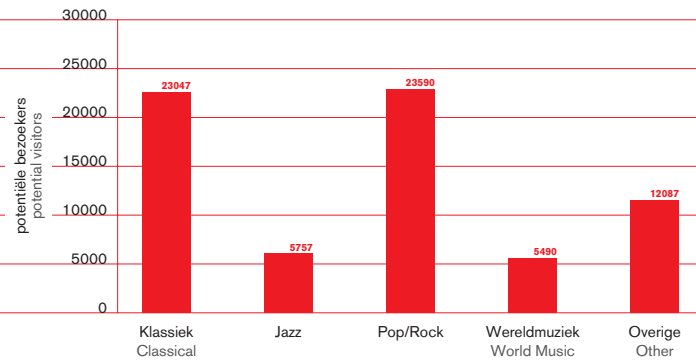

Fig. 2

Potentiele bezoekers per concert - genre Potential visitors per concert - genre

Stad Groningen/City of Groningen 12-25/4/2010

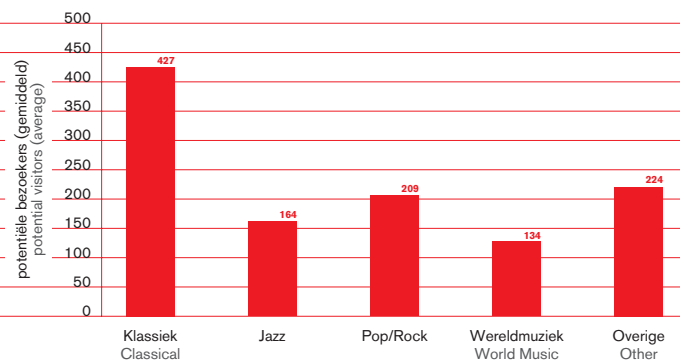

Fig. 3

van de opleiding Docent Muziek van het Prins Claus Conservatorium. Als eerste stap werden gedurende een aantal maanden voorafgaand aan de onderzochte periode mogelijke concertlocaties in de stad Groningen verzameld door huis-aan-huis-bladen te scannen op concertaankondigingen en -besprekingen. Dit leidde tot een eerste lijst van ruim 100 locaties. Een daaropvolgende scan van uit-agenda's leidde tot 73 additionele locaties. Via gerichte

led to a first list of over 100 locations. A following scan of specialized concert agendas led to 73 additional locations. Through specific internet searches 24 extra locations were found. Finally, a list of 165 bars and cafés in Groningen was added. All this eventually led to a list of 369 possible concert locations in the city of Groningen. In an analogous operation, 9 concert locations in Appingedam were found.

Ofwel: er worden gemiddeld per dag bijna 3 Jazz- en bijna 4 Klassieke concerten aangeboden, tegen bijna 8 concerten Pop/Rock. En Wereldmuziek doet ogenschijnlijk heel aardig mee, maar bedenk daarbij dat 80 procent van dat aanbod gericht is op de Latinliefhebbers, en een groot deel van dat Latin-aanbod dansgerelateerd is en relatief vaak wordt verzorgd door DJ's.

Voor hoeveel mensen?

Hoeveel mensen kunnen dan bereikt worden met al die concerten? We hebben van elk concert een ruwe schatting gemaakt van het maximale aantal bezoekers dat aanwezig zou kunnen zijn. In totaal gaat het dan om bijna 71.000 potentiële bezoekers. Afgemeten aan de bevolking van de stad zou je kunnen zeggen: in die twee weken tijd was er genoeg capaciteit om bijna de helft van alle inwoners van 15 jaar en ouder (161.000 personen) in een concert onder te brengen. Of, geëxtrapolerd naar een jaar: iedere bewoner van 15 jaar en ouder zou 11 keer per jaar naar een concert kunnen.

all inhabitants of 15 and older (161.000 persons). Or, in an extrapolation for the complete year: each inhabitant of 15 and older could go to 11 concerts per year.

It may be that in the period investigated twice as many concerts of Pop/Rock were on offer than in the other clusters, but for potential listeners the image is different. Pop/Rock and Classical Music are more or less in balance with 24.000 and 23.000 visitors respectively, Jazz (5800) and World Music (5500) are much smaller whereas in the cluster Other about 12.000 potential visitors find their place (Fig. 2). This means that the Classical Music locations are substantially bigger than those of the other clusters. For Classical Music there is an average of over 400 potential visitors, for Pop/Rock 200, and for Jazz and World Music about 160 and 130 respectively (Fig. 3).

Where?

Where do all those concerts take place? Nobody who knows the city will be surprised that the heart of the city is also the

als relatieve buitenstaander ten opzichte van de onderzochte muziek (zie bijv. Nettle 2005: 159-160). De onderzoeker begint zijn veldwerk als buitenstaander en probeert door (participerende) observatie langzamerhand te begrijpen hoe hij zich gedraagt als insider – zonder daarbij helemaal de buitenstaanderspositie op te geven (vgl. Rice 1997: 109-110). En het is juist die spannende tocht van outsider naar insider, met je eigen persoon als belangrijkste onderzoeksinstrument, die het nagestreefde inzicht oplevert.

Maar hoe komt dat inzicht tot stand als je etnomusicologisch

own person as your main research instrument, that leads to the insight aimed at.

But how do you achieve this insight if you want to perform ethnomusicological research in a culture of which you yourself are part, as in my case? Ethnomusicology has, in the so-called “ethnomusicology at home”, some experience in this domain (see e.g. Stock 2008: 202-204), but has not found a solution for the absence of the insider/outsider relationship. Even more: ethnomusicology has hardly acknowledged the problem. In some publications (e.g. Shelemay 2001) it is

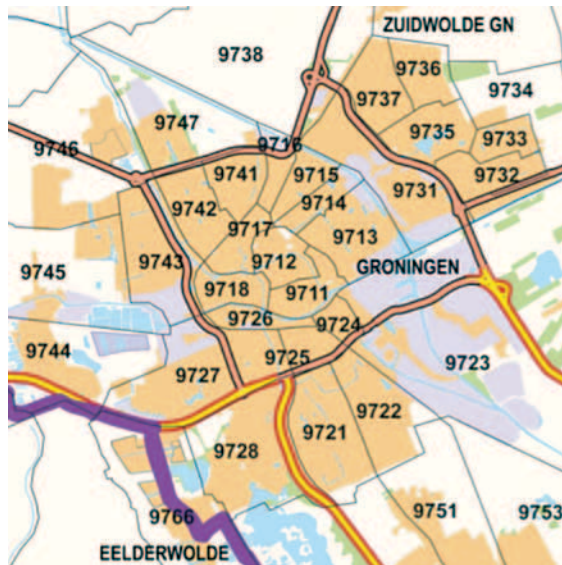

Fig. 4

internetsearches werden 24 extra locaties gevonden. Tenslotte werden 165 Groninger cafés aan de lijst toegevoegd. Dit leidde tot een uiteindelijk bestand van 369 mogelijke concertlocaties in de stad Groningen. In Appingedam werden via een analoge werkwijze 9 concertlocaties gevonden.

Circa twee weken voor de start van de te onderzoeken periode werd begonnen met het vullen van de database. Voor dat deel kregen alle vier uitvoerders van het

About two weeks before the period investigated the filling in of the database was started. All four researchers were allocated specific parts of the city. All locations found in the preparatory phase, as well as new locations, were checked for concerts, successively via the internet, free local papers and specialized concert agendas, and finally by calling the venues on the phone or by visiting them. The inventory produced a little over 300 concerts at nearly a 100 different

Weliswaar werden er in de onderzochte periode twee maal meer concerten Pop/Rock aangeboden dan in de andere clusters, voor potentiële bezoekersaantallen is het beeld anders. Pop/Rock en Klassiek houden elkaar dan aardig in evenwicht met respectievelijk 24.000 en 23.000 potentiële bezoekers, Jazz (5800) en Wereldmuziek (5500) zijn veel kleiner terwijl in het cluster Overig zo'n 12.000 potentiële bezoekers vallen (Fig. 2). De locaties van de klassieke concerten zijn dus substantieel groter dan die in de andere clusters: bij Klassiek hebben we het over gemiddeld ruim 400 potentiële bezoekers, bij Pop/Rock 200, en bij Jazz en Wereldmuziek respectievelijk zo'n 160 en 130 (Fig. 3).

Waar?

Waar vinden al die concerten plaats? Het zal niemand die de stad enigszins kent verbazen dat het centrum van de stad ook het centrum van het muziekleven vormt. Het centrum van Groningen (globaal het gebied binnen de Diepenring van Groningen; de postcodegebieden 9711 en

9712) covers nearly 75 percent of the concerts. Postal code area 9724, on the south-eastern rim of the city centre, is home to cultural centre De Oosterpoort and the Prince Claus Conservatoire and covers another 15 percent of the concerts; for Classical Music this area covers 25 percent and for Jazz this is even a third of the total amount of concerts. The other concerts are spread all over town (Fig. 4).

Looking at the distribution across types of venues, about 55 percent of the concerts take place in more or less commercially run establishments such as cafes, over 25 percent in venues which are publicly financed, and about 20 percent in what we call 'semi-public' venues, such as churches. The image varies considerably over the clusters. In Pop/Rock, over 60 percent of the concerts takes place in commercial venues and 30 percent in publicly financed venues, whereas in Classical Music 55 percent of the concerts takes place in publicly financed venues and 30

onderzoek wilt doen in een cultuur waar je zelf deel van uit maakt, zoals in mijn geval? De etnomusicologie heeft, in wat zij 'ethnomusicology at home' noemt, wel enige ervaring op dat gebied opgedaan (zie bijvoorbeeld Stock 2008: 202-204), maar zij heeft geen oplossing gevonden voor het wegvallen van de insider/outsider-relatie. Sterker nog: zij heeft dat probleem eigenlijk nauwelijks onderkend. In sommige publicaties (bijvoorbeeld Shelemay 2001) wordt er van uitgegaan dat standaard etnografische methoden voldoen, in andere publicaties wordt het probleem onschade-

presumed that standard ethnographic methods suffice, in other publications the problem is neutralized by characterizing Western culture as "both 'mine' and 'not mine'" (Kingsbury 1988: 12) or by introducing an artificial outsider (in Nettl 1995: 11 an "ethnomusicologist from Mars").

Towards a 'grounded theory' of the present day listener

Ethnomusicology therefore does not give a satisfying answer to the methodological question about how to perform qualitative research into music as a social phenomenon in present-day western society. I therefore follow the scientific

Verdeling over de week - totaal Distribution over the week - total

Stad Groningen/City of Groningen 12-25/4/2010

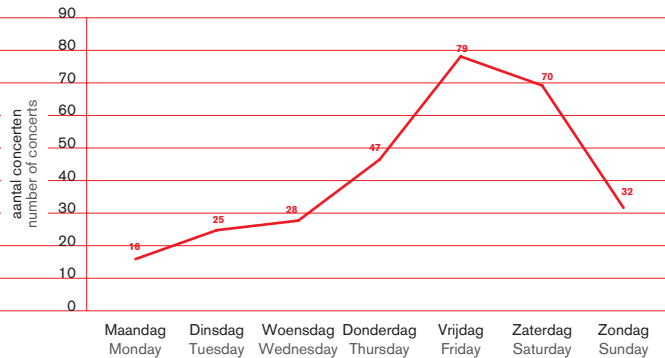

Fig. 5

Verdeling over de week - genre Distribution over the week - genre

Stad Groningen/City of Groningen 12-25/4/2010

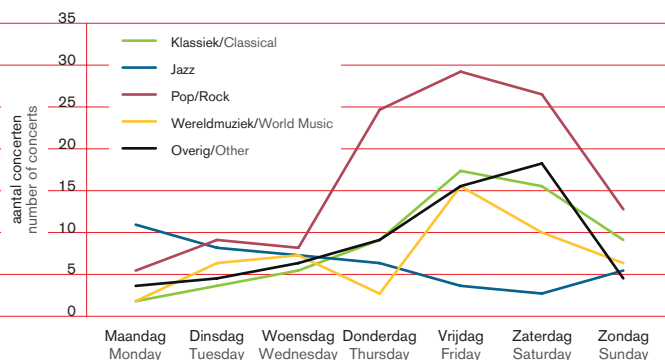

Fig. 6

onderzoek een eigen werkterrein toegewezen. Alle gevonden locaties in de voorbereidingsfase, alsmede nieuwe locaties die nog werden gevonden, werden gecheckt op concerten, achtereenvolgens via internet, huis-aan-huis-bladen en uit-agenda's, en tenslotte indien nodig door te bellen of er langs te gaan. De inventarisatie leverde iets meer dan 300 concerten op bijna 100 verschillende locaties op. Veruit de meeste waren al in de voorbereidende fase als concertlocatie

locations. Most of these by far had already been detected as concert locations in the preparatory phase. All data about the various concerts were recorded in Excell.

Sometimes, pragmatic solutions had to be chosen, for instance when concerts could be ascribed to various genres at the same time or when incoherencies in the list of genres lead to ambiguity (we deliberately listed not only musical genres but

9712) is goed voor bijna 75 procent van de concerten. Postcodegebied 9724, aan de zuidoostelijke rand van het centrum, herbergt Cultureel Centrum De Oosterpoort en het Prins Claus Conservatorium en is daarmee goed voor nog eens 15 procent van de concerten; voor Klassieke muziek voor 25 procent en voor de Jazz zelfs voor een derde van het totaal. De overige concerten vinden verspreid over de stad plaats (Fig. 4).

Kijken we naar de verdeling over typen gelegenheden, dan vindt circa 55 procent van de concerten plaats in min of meer commercieel uitgbate zalen zoals cafés, een dikke 25 procent in gelegenheden die op de een of andere wijze publiek gefinancierd zijn, en zo'n 20 procent in 'semi-publieke' gelegenheden als bijvoorbeeld kerken. Per cluster verschilt dit beeld aanzienlijk. Bij Pop/Rock vindt meer dan 60 procent van de concerten plaats in commerciële gelegenheden tegen 30 procent in publiek bekostigde gelegenheden, bij Klassieke muziek vindt 55 procent plaats in publiek bekostigde gelegenheden en 30 procent

percent in semi-public ones. For Jazz the distribution between public versus commercial venues is in balance.

The locations where more than ten concerts were organized in the period investigated were cultural centre De Oosterpoort (22), Café Huis de Beurs (14), the Prince Claus Conservatoire (14), Jazz Café De Spieghel (13) and rock stage Vera (11).

When and how late?

Looking at the distribution of the concerts over the days of the week leads to findings which are hardly surprising: a slow start on Monday, then a slow rise in concert numbers up to Thursday and a peak on Friday and Saturday, followed by a decrease on Sunday (Fig. 5). For all clusters the image is comparable, apart from Jazz. The majority of jazz concerts takes place in the beginning of the week. The Pop/Rock cluster on the other hand is located in the weekend more than average, and includes Thursdays explicitly as concert nights (Fig. 6).

lijk gemaakt door de westerse cultuur te kenmerken als 'eigen maar toch anders' (Kingsbury 1988: 12) of door een artificiële buitenstaander te introduceren (in Nettl 1995: 11 een "ethnomusicologist from Mars").

Naar een 'grounded theory' van de hedendaagse luisteraar

De etnomusicologie levert dus naar mijn mening een onvoldoende bevredigend antwoord op de methodologische vraag hoe je kwalitatief onderzoek naar muziek als sociaal fenomeen in de hedendaagse westerse samenleving verricht. In mijn onderzoek zoek ik daarom aansluiting bij de

discipline which explicitly studies western society: sociology, and specifically the grounded theory approach (see e.g. Charmaz 2006). In this approach, as in other approaches within qualitative social science research (see for an overview Flick 2006: 22-24), the aim is to understand social reality, to illuminate, to interpret. In grounded theory, the researcher develops a theory about social reality on the basis of detailed empirical data collection. In my case this data collection takes place in a series of in-depth interviews. It is precisely this emphasis in grounded theory on

Verdeling aanvangstijd - genre Distribution starting time - genre

Stad Groningen/City of Groningen 12-25/4/2010

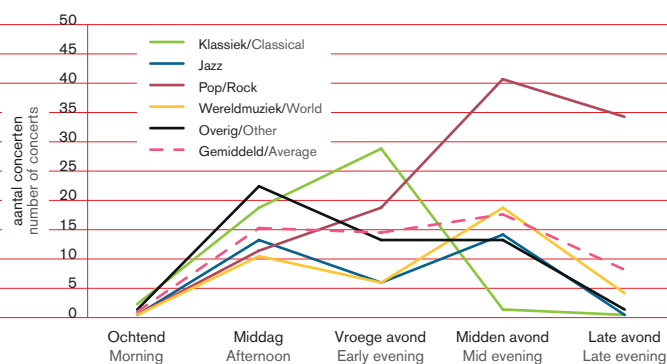

Fig. 7

achterhaald. Van alle concerten werden de gegevens vastgelegd in Excell.

Daarbij moest soms voor pragmatische oplossingen worden gekozen, bijvoorbeeld als concerten in meerdere genres ondergebracht konden worden of als incoherentie in de gehanteerde genrelijst (naast muzikale genres was bewust een beperkt aantal ensemblevormen opgenomen) leidde tot ambiguïteit. Een belangrijke keuze was de interpretatie van

some forms of ensembles as well). An important choice was the interpretation of what 'live music' means. For a good overview of musical life in Groningen, sometimes it was necessary to include 'concerts' by DJ's. If that would not have been done, three big sectors of Groningen's musical life would have remained underexposed, sectors which do compete for the listeners' ears (though often by way of the listeners' feet, because it concerned dance music):

in semi-publieke. Bij de Jazz is de verdeling publiek gefinancierd versus commercieel precies evenredig.

De locaties waar je in de onderzochte periode meer dan tien keer terecht kon voor live muziek waren Cultureel Centrum De Oosterpoort (22), Café Huis de Beurs (14), het Prins Claus Conservatorium (14), Jazzcafé de Spieghel (13) en Poppodium Vera (11).

Wanneer en hoe laat?

Kijk je naar de verdeling van de concerten over de dagen dan ontstaat een weinig verrassend beeld: een trage start op maandag, dan langzaam oplopende aantallen concerten tot donderdag en een piek op vrijdag en zaterdag, gevolgd door afbouw op zondag (Fig. 5). Dat beeld is eigenlijk voor alle clusters vergelijkbaar, behalve voor de Jazz. Het merendeel van de concerten vindt daar plaats aan het begin van de week. Het cluster Pop/Rock daarentegen kent een meer dan gemiddelde nadruk op het weekend, en neemt de donderdag al nadrukkelijk mee als uitgaansavond (Fig. 6).

The findings for starting times of concerts are equally unsurprising. Pop/Rock and Jazz later in the evening, Classical Music in the prescribed time slot between 7.30 and 8.30 PM. We found the prominence of afternoon concerts mildly surprising (Fig. 7).

And how much does it cost?

Finally some basic facts on entrance fees. We were struck by the fact that almost two thirds of the concerts on offer were free. In the Pop/Rock cluster three quarter of the concerts is free – a lot of the concerts are in cafes – and for Jazz this is even ninety percent, a combination of free jam sessions in pubs and daily free concerts by Jazz students and teachers in the Prince Claus Conservatoire. In the Classical Music cluster on the other hand, more than half the concerts have an entrance fee.

The average entrance fee (including the free concerts) is € 3,68. The average fee in the Classical Music cluster is over 7½ euros, which is more than twice as much as the average

wetenschap die uitdrukkelijk wél de westerse cultuur bestudeert, de sociologie, en wel de grounded theory-benadering (zie bijvoorbeeld Charmaz 2006). Daarin, en in andere vormen van kwalitatief sociaal-wetenschappelijk onderzoek (zie voor een overzicht Flick 2006: 22-24) gaat het om het begrijpen van de sociale werkelijkheid, om duiding, om interpretatie. In grounded theory komt men op basis van minutieuze empirische verzameling van data en analyse daarvan tot een theorie over de sociale werkelijkheid. In mijn geval verloopt die dataverzameling vooral via een serie van

interpretation and clarification of empirical social reality which connects with ethnomusicology's agenda, with its emphasis on music as a social-cultural practice.

For me, it was a surprise that the grounded theory approach has hardly been applied within ethnomusicology (recent handbooks such as Nettle 2005 or Stone 2008 for example, do not mention it). Sociological research into music has performed qualitative research into music in western society, but especially from a general ethnographic standpoint and little by using the grounded

Leeswijzer

Dit boekje is een presentatie van een beschrijvend onderzoeksproject. Normaal gesproken presenteer je onderzoeksprojecten in een wetenschappelijk artikel of een referaat. In dit onderzoeksproject wilde ik ook experimenteren met communicatie over onderzoek.

Iedereen die wel eens een artikel geschreven heeft weet dat er niet één 'objectieve' manier van weergave van je empirisch materiaal is. Als auteur kies je voortdurend. Omdat in het onderzoek naar de Groninger luisteraar anno 2010 het individuele perspectief zo belangrijk is leek het mij goed ook te komen tot een meervoudige presentatie van de bevindingen van dit project.

Ik wilde de gegevens in de database (een 'constructie van de eerste orde' van de realiteit) op verschillende manieren 'ervaarbaar' maken in wat je 'tweede orde-constructies' zou kunnen noemen:

- in de vorm van een standaard presentatie-met-powerpoint;
- in artikelvorm;

- in de vorm van een digitale interactieve landkaart, gemaakt door studenten van het Instituut Communicatie & Media van de Hanzehogeschool Groningen;
- in de vorm van een compositie op basis van de database, geschreven door een alumnus van het Prins Claus Conservatorium van de Hanzehogeschool Groningen;
- in de vorm van fotografische impressies van de twee onderzochte weken van drie studenten van Academie Minerva van de Hanzehogeschool Groningen;
- in een meer essay-achtig verslag.

In dit boekje zijn de fotografische impressies en het essay opgenomen. Alle eindproducten alsmede de database en een formeel onderzoeksverslag zullen op termijn beschikbaar komen via www.lifelonglearninginmusic.org.

Het 'essay-achtige verslag' in dit boekje is feitelijk een soort uiteenraffing van een mogelijk artikel. Wat in een artikel geïntegreerd beschreven wordt, wordt hier in drie parallelle teksten gepresenteerd:

een tekst beschrijft sec het onderzoeksproces, een tekst geeft de resultaten en een eerste interpretatie daarvan, en een tekst gaat op de wetenschappelijke context in. Ik heb geprobeerd het onderscheid ook enigszins in stijl en in auteursperspectief tot uitdrukking te brengen. De teksten zijn los te lezen, dus de lezer kan kiezen wat hij wil lezen, en in welke volgorde.

De vormgeving van dit boekje is gedaan door een vormgevingstudent van Academie Minerva. Mijn vraag was om niet alleen de vormgeving te verzorgen van een essay met foto's, maar in die vormgeving ook zijn persoonlijke visie op het onderzoeksproject tot uiting te brengen.

De resultaten van het onderzoek worden zo vanuit vele verschillende perspectieven ervaarbaar. Dat daaraan veel studenten van de Hanzehogeschool Groningen hebben mee willen werken vond ik nog wel het leukste van dit project.

How To Read This Book

This book is a presentation of a descriptive research project. Normally you would present research projects in a scientific article or a paper presentation. In this research project I wanted to experiment with communication about research.

Everyone who has ever written an article knows there is no such thing as one 'objective' presentation of empirical materials. As an author, you constantly make choices. Because in the research about the music listener in Groningen in 2010 the individual perspective is so important, I thought it was a good idea also to aim at a multiple presentation of the findings of the project.

I wanted to make the data in the database (a 'first order construction of reality') 'experienceable' in what one could call different 'second order constructions':

- in the form of a standard presentation-with-powerpoint;
- in the form of an article;
- in the form of a digital

- interactive map, made by students from the Institute of Communication & Media of Hanze University;
- in the form of a composition based on the database, written by an alumnus of the Prince Claus Conservatoire of Hanze University;
- in the form of photographic impressions of the two weeks investigated by three students of Academy Minerva, School of Fine Art and Design of Hanze University;
- in a more essay-like report.

In this book, the photographic impressions and the essay are included. All final products, as well as the database and a more formal research report, will become available on www.lifelonglearninginmusic.org.

The "more essay-like report" in this book actually is a kind of disentangling of a possible article. What is presented integrated in an article, is presented here in three parallel texts: one text describes the research process itself, one text presents the results and a first interpretation, and

one text elucidates the scholarly context. I have tried to express the differences in the texts also in differences in styles and in author's perspective. The texts can be read separately, the reader may choose what he likes to read, and in which order.

The design of this book was done by a Design student from Academy Minerva. My question was to not only take care of the design of a text with photographic material, but also to express in this design the designer's personal view on the research project.

The results of the research project thus become 'experienceable' from many different perspectives. The fact that many students of Hanze University have co-operated in that operation was for me maybe the best part of the whole project.

Gemiddelde entree (€) - genre Average entrance fee (€) - genre

Stad Groningen/City of Groningen 12-25/4/2010

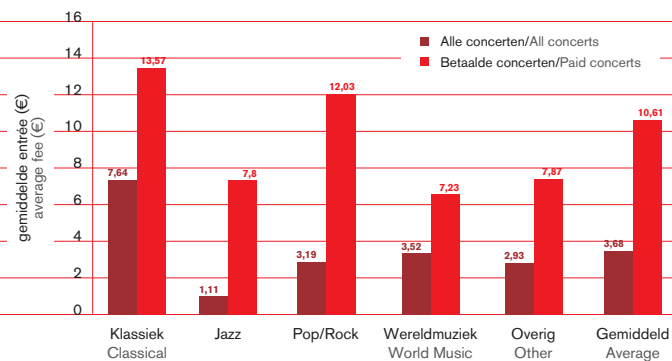

Fig. 8

wat 'live muziek' is. Het bleek voor een goed overzicht van het Groninger muziekleven noodzakelijk om soms ook 'concerten' verzorgd door DJ's op te nemen. Was dat niet gedaan, dan waren drie grote sectoren van het Groningse muziekleven die wel degelijk om de oren van de luisteraar concurreren (vaak via de benen van die luisteraar overigens, het gaat veelal over dansmuziek) onderbelicht gebleven: Urban, Dance en – verrassend genoeg – Latin. De grens

Urban, Dance and – surprisingly – Latin. The line was drawn in those cases where the music played by the DJ seemed to function only as background music and was not the main feature, but demarcation stayed a matter of deciding from case to case.

All research results of the project, including the database and a more detailed research report, will be available on the website www.lifelonglearninginmusic.org.

Ook over de aanvangstijden zal iedereen wel een vermoeden hebben. Pop/Rock en Jazz vaak later op de avond, Klassiek 'standaard' ergens tussen half acht en half negen. Voor ons ietwat verrassend was toch wel de prominente plek van de middagconcerten (Fig. 7).

En wat kost dat dan?

Tenslotte de basale gegevens over de toegangsprijs. Wij vonden het opvallend dat bijna tweederde van het totaal aantal concerten gratis toegankelijk is. In het Pop/Rock-cluster is driekwart van de concerten gratis – er wordt veel in kroegen gespeeld – en in de Jazz zelfs negentig procent, een combinatie van jamsessies in kroegen en dagelijkse gratis toegankelijke concerten van Jazz-studenten en -docenten in het Prins Claus Conservatorium. In het Klassieke cluster daarentegen is meer dan de helft van de concerten toegankelijk tegen betaling.

De gemiddelde toegangsprijs (daarin de gratis concerten meegerekend) is € 3,68. De gemiddelde prijs in het cluster

price in the Pop/Rock and World Music clusters, while Jazz concerts were the least expensive with an average of slightly over one euro. Of course those average fees are largely determined by the amount of free concerts per cluster. Taking the free concerts out of consideration, we find a different image. If you want to visit a concert with an entrance fee, on average you have to pay 11 euros. For Classical Music and Pop/Rock, the fees are above average with 13,5 and 12 euros respectively; the clusters Jazz, World Music and Other ask a fee of between 7 and 10 euros (Fig. 8).

The most expensive concerts in the two weeks we investigated were pop concerts (Blood, Sweat & Tears and Method Man, both in cultural centre De Oosterpoort for 30 and 29 euros respectively), followed by seven Classical Music concerts with entrance fees ranging from 19-26 euros. Locations where entrance fees are above 7,5 euros are found for over 80 percent in two categories: concert venues forming part of the city's funded 'basic

enige tientallen diepte-interviews. Het is precies die nadruk in de grounded theory op interpretatie en duiding van de empirische sociale werkelijkheid die aansluit bij de agenda van de etnomusicologie, met haar nadruk op muziek als sociaal-culturele praktijk.

Het is voor mij verrassend dat de grounded theory-benadering nog nauwelijks is toegepast binnen de etnomusicologie (in recente handboeken als Nettl 2005 of Stone 2008 ontbreekt bijvoorbeeld iedere vermelding). Ook in sociologisch onderzoek naar muziek is overigens wel kwalitatief

theory approach (see for an overview DeNora 2004, especially pp. 45-52; where it has to be noted that the domains of music pedagogy and music therapy form a small exception).

A characterization of the research project into the present-day music listener in Groningen could therefore be: an ethnomusicological research project aimed at writing an ethnography of Groningen musical life AD 2010 which uses, because it is a form of ethnomusicology at home, the grounded theory approach of qualitative social science

werd getrokken bij die gelegenheden waar de door de DJ gedraaide muziek louter leek te fungeren als achtergrond en niet de hoofdzaak was, maar afbakening bleef een kwestie van kiezen van geval tot geval.

Alle onderzoeksresultaten, inclusief de database en een uitgebreider onderzoeksverslag, zijn in te zien via de website www.lifelonglearningin-music.org.

Literatuur/Literature

- Delsing, Marc J.M.H., Tom F.M. ter Bogt, Rutger C.M.E. Engels & Wim H.J. Meeus "Adolescents' Music Preferences and Personality Characteristics" *European Journal of Personality* 22 (2008), 109-130
-
- Maarten H.W. Selfhout, Marc J.M.H. Delsing, Tom F.M. ter Bogt, & Wim H.J. Meeus "Heavy Metal, Hip-Hop, and Mainstream. Youth Cultural Style Preferences and Externalizing Problem Behaviour: A Two-Wave Longitudinal Study" *Youth & Society* 39/4 (2008), 435-452

Klassiek is dik 7½ euro, en daarmee ruim tweemaal zo hoog als de gemiddelde toegangsprijs bij de clusters Pop/Rock en Wereldmuziek, terwijl de Jazzconcerten met een gemiddelde van ruim 1 euro het goedkoopste zijn. Uiteraard worden die gemiddelden voor een belangrijk deel bepaald door het aandeel van de gratis toegankelijke concerten. Laat je die in de clusters buiten beschouwing dan ontstaat een ander beeld. Wie bij tegen betaling toegankelijke concerten naar binnen wil moet gemiddeld bijna 11 euro betalen. Voor Klassiek en Pop/Rock zijn de prijzen bovengemiddeld met respectievelijk 13,5 en 12 euro; de clusters Jazz, Wereldmuziek en Overig zijn toegankelijk voor prijzen tussen de 7 en de 10 euro (Fig. 8).

De duurste concerten van de twee weken waren twee popconcerten (Blood, Sweat & Tears en Method Man, beide in De Oosterpoort voor respectievelijk 30 en 29 euro), gevolgd door een zevental klassieke concerten in de prijsklasse 19-26 euro. De locaties waar de toegangsprijzen boven de 7½ euro liggen vallen voor een ruime tachtig

infrastructure' (cultural centre De Oosterpoort, the Stadsschouwburg theatre, rock venues Vera and Simplon, et cetera), and a considerable amount of churches serving as concert venue for Classical Music concerts.

A first brief characterization

What did the Groningen Music scape – Live look like in the investigated period? Let's make a summarizing description in a few paragraphs. Inhabitants of the province of Groningen can choose from a large offer of live music. The centre of gravity of the supply is the city of Groningen, but the surrounding area certainly has a substantial offer, in the bigger places (in our case Appingedam and Delfzijl) but also in many smaller villages.

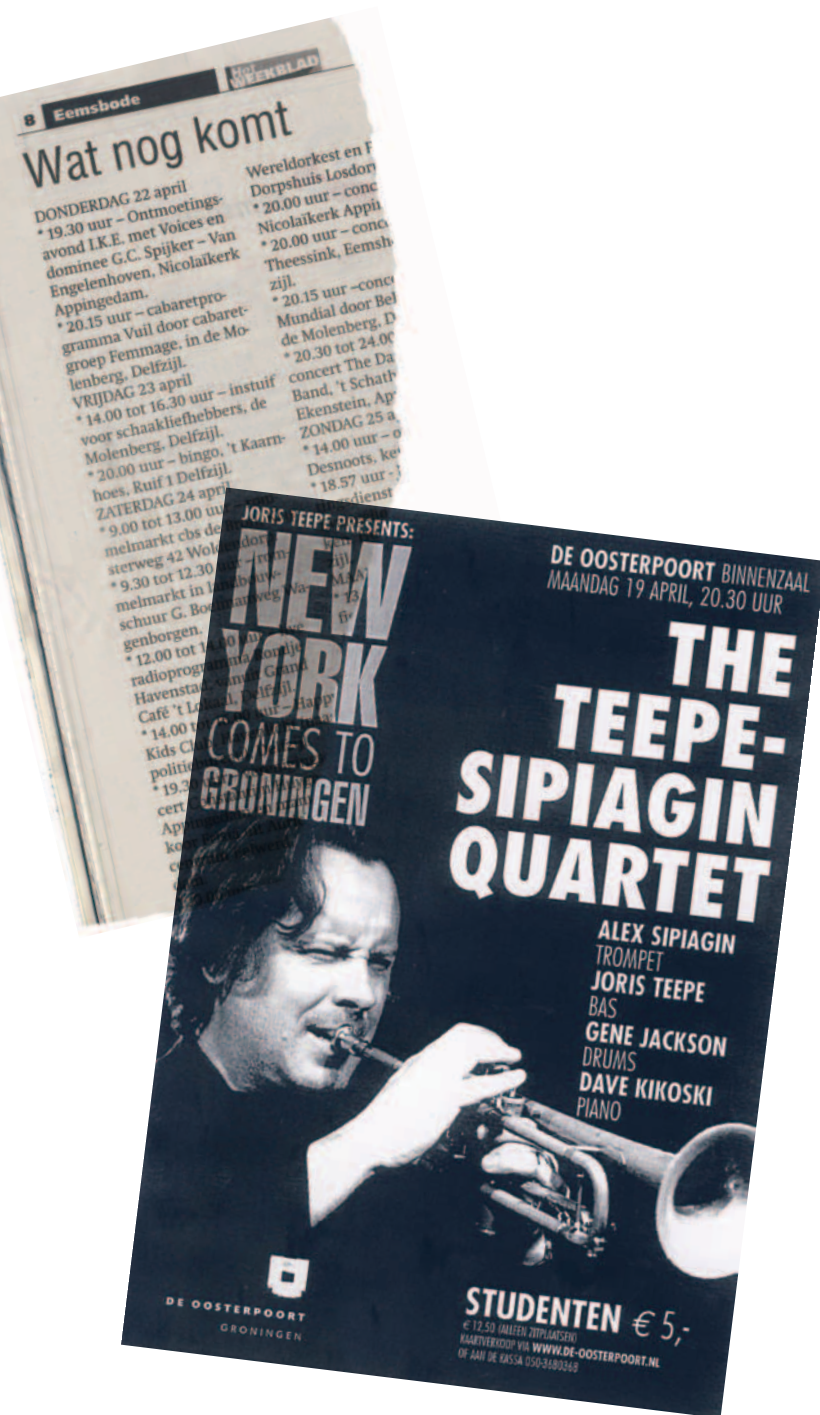
An analysis of the concerts on offer in the city of Groningen gives us the picture of a musically active town. In an average period of two weeks nearly 300 concerts were found, together covering nearly the complete spectrum of genres.

onderzoek gedaan naar muziek in de westerse samenleving, maar toch vooral vanuit een algemeen-ethnografische en nog weining vanuit een grounded theory-benadering (zie voor een overzicht DeNora 2004, in het bijzonder p. 45-52; waarbij gezegd moet worden dat de domeinen van de muziekpedagogiek en muziektherapie daarop een lichte uitzondering vormen).

Een karakterisering van het onderzoeksproject naar de hedendaagse Groningse luisteraar zou daarmee kunnen zijn: een etnomusicologisch onderzoek dat als doel heeft een etnografie van het Gronin-

research for gathering and interpreting data. It is exactly the introduction of grounded theory in ethnomusicology which I perceive as potentially very worthwhile. Using the grounded theory approach guarantees the avoidance of methodological pitfalls in ethnomusicology at home, while the ethnomusicological standpoint guarantees the use of the results of over a century of research into music as social practice – including the relevance to context connected with it. The fact that you are part of a culture does not release you from the obligation as an ethnomusicologist to

procent in twee categorieën: concertzalen die gerekend kunnen worden tot de gemeentelijk gesubsidieerde 'basisinfrastructuur' van de stad (Oosterpoort, Stadschouwburg, Vera, Simplon et cetera), en een behoorlijke hoeveelheid kerken die als concertlocatie dienen voor met name klassieke concerten.

Een eerste korte karakteristiek

Hoe zag de live Music scape van Groningen er in de onderzochte periode uit? Laten we een poging doen om die in een paar alinea's samenvattend te beschrijven. Inwoners van de provincie Groningen kunnen uit een groot aanbod aan live muziek kiezen. Het zwaartepunt van het aanbod ligt in de stad Groningen, maar het Ommeland heeft wel degelijk een substantieel aanbod, zowel in de grotere kernen (in ons geval Appingedam en Delfzijl) maar ook in vele dorpen.

Een analyse van het aanbod in de stad Groningen levert het beeld op van een muzikaal actieve stad. In een doorsnee

The amount of concerts in the Pop/Rock cluster was the largest, but the audience for the Classical Music, Jazz and World Music clusters are also served well. There are differences between clusters: in the cluster of Classical Music venues are able to accommodate more listeners than in the other clusters. Locations offering more than ten concerts in the period investigated are distributed evenly over the public and the commercial sector.

Striking is the number of free concerts: nearly two thirds of the total amount. That image also changes from cluster to cluster: the Classical Music cluster has the highest percentage of non-free concerts, and if one has to pay the tickets are the most expensive in his cluster – although the two most expensive tickets were Pop/Rock tickets. In the Pop/Rock cluster many more concerts are free (possibly because a considerable number of bands play in cafes which normally do not ask an entrance fee); but if an entrance fee is asked, it is on average not much lower than the fees in the cluster of Classical Music. In the Jazz

ger muzikale leven anno 2010 te schrijven, maar dat, omdat het gaat om ethnomusicology-at-home, voor het verzamelen en interpreteren van de gegevens aansluiting zoekt bij de grounded theory-benadering van kwalitatief sociaal-wetenschappelijk onderzoek.

Het is juist de introductie van grounded theory in de etnomusicologie die ik als potentieel zeer waardevol zie. Toepassing van de grounded theory-benadering borgt dat de methodologische valkuilen van etnomusicologisch onderzoek in de eigen samenleving worden vermeden, terwijl de etnomusi-

describe the cultural context in a detailed way, if only to overcome "homeblindness" (see Eriksen 2001: 30).

Description, not explanation

For the description of the Music scape in this book, a lot of counting may have been going on, but all the numbers do not mean to do anything else than to give an image of our world. They merely describe, they do not yet explain anything (although, because of the choice for exactly these figures, they already are a construction of reality). Numbers only become meaningful when they are

periode van twee weken werden bijna 300 concerten gevonden die ongeveer het totale gamma aan genres bestreken. Het aantal concerten in het Pop/Rock-cluster was het grootste, maar ook publiek voor de clusters Klassiek, Jazz en Wereldmuziek wordt ruim bediend. Wel zijn er verschillen tussen de clusters: in het Klassieke cluster zijn de locaties gemiddeld berekend op meer publiek dan in de andere clusters. Locaties die meer dan 10 concerten in de onderzochte periode aanboden vallen ongeveer gelijkmatig in de publieke en de commerciële sector.

Opvallend is het grote aantal gratis concerten, bijna tweederde van het totaal. Ook dat wisselt per cluster: in de Klassieke Muziek wordt het vaakst betaald, en als er betaald moet worden zijn de kaartjes ook het duurste - al waren de twee duurste concerten popconcerten. In het Pop/Rock-cluster zijn veel meer concerten gratis toegankelijk (wellicht omdat een behoorlijk deel van de bands in cafés speelt die meestal geen toegang heffen); maar als er toegang gegeven wordt is die gemiddeld niet

cluster, 90 percent of the supply is free, a result of the many free concerts at the Prince Claus Conservatoire and the many free jam sessions (also frequented by students and alumni from that same conservatoire).

In the city one can listen to music from every cluster on nearly every day. Emphasis lies on evening concerts but a considerable number of concerts take place in the afternoon. And the culmination point of the musical week is on Friday and Saturday, flanked by an already active Thursday and Sunday - but Jazz lovers are offered the most choices in the beginning of the week.

How to continue?

The image above of course raises many questions. We mention two of them. The first one: is the period chosen representative for Groningen's musical life? Answer: we do not know. We wanted to do nothing more than to sketch the musical life of Groningen in one specific period, as a possible indication of what the Groningen

cologische invalshoek garandeert dat gebruik gemaakt wordt van meer dan een eeuw studie naar muziek als sociaal verschijnsel - inclusief de contextgevoeligheid die daar bij hoort. Het feit dat je onderdeel van een cultuur bent ontslaat je immers niet van de plicht om als etnomusicoloog die culturele context toch precies te beschrijven, al was het maar om 'homeblindness' (zie Eriksen 2001: 30) te ondervangen.

Beschrijven, niet verklaren

Voor de beschrijving van de Music scape zoals die in dit boekje wordt geleverd is dus weliswaar veel geteld, maar al

interpreted based on the concrete listeners central in this research project. Only when that interpretation takes place a really meaningful "thick description" (see Geertz 1973: 3-30) comes into being: an interpretive description of music as social-cultural practice that takes the meanings of the researched persons as a starting point and makes them understandable for the researcher, that relative outsider.

zo gek veel lager dan die in het Klassieke cluster. In de Jazz is 90 procent van het aanbod gratis toegankelijk, het gevolg van de vele gratis concerten op het Prins Claus Conservatorium en de vele vrij toegankelijke jamsessies (veelal bevolkt door studenten en afgestudeerden van datzelfde conservatorium).

In de stad is iedere dag in vrijwel ieder cluster wel live muziek te beluisteren. De nadruk ligt dan op concerten in de avond, maar een niet gering deel van de concerten vindt 's middags plaats. En het hoogtepunt van de muzikale week ligt op vrijdag en zaterdag, ingesloten door de donderdag en zondag die al behoorlijk meedoen – maar de Jazzliefhebber heeft de meeste keus in het begin van de week.

Hoe nu verder?

Het hierboven beschreven beeld roept natuurlijk allerlei vragen op. We noemen er twee. De eerste: is de gekozen periode representatief voor het Groninger muziekleven? Antwoord: we weten het niet. We hebben niet meer willen

die getallen hebben geen andere ambitie dan een beeld te geven van de wereld om ons heen. Ze beschrijven alleen, ze verklaren nog niets (al zijn ze door de keuze voor juist deze cijfers al wel een constructie van de werkelijkheid). De cijfers krijgen pas betekenis als ze geïnterpreteerd worden vanuit de concrete luisteraars die in het onderzoeksproject centraal staan. Pas als dat gebeurt ontstaat een werkelijk betekenisvolle 'thick description' (zie Geertz 1973: 3-30): een interpretatieve beschrijving van muziek als sociaal-culturele praktijk die de betekenisgeving van de onderzochten als

musical life looks like, more in general, based on very detailed data, and in that sense probably a fair representation of what was taking place in those two weeks.

If we would like to know whether or not the sketched image matches with other periods, then we should investigate other periods and compare the findings. We could also choose to maintain the investigation for a full cycle of a year, in order to be able to present yearly averages, but we think of that as a less attractive alternative. We know there are great fluctuations throughout the year in the musical supply in the city of Groningen, the year has a rhythm of its own; in January the Noorderslag-festival takes place, in August Noorderzon, throughout the year cultural centre De Oosterpoort is important but not in July and August, et cetera. Presentation of averages per year would be based on much larger figures but would obscure our sight on reality – it is precisely the rhythm of the year that makes the musical landscape what it is, and what determines the

PROGRAMMA	
R	02/04 WAKKER: BOEMKLATSCH // DE GROTE VINNIE, DONNIE & SIAKKE SHOW // BREED GROTE ZAAL Van 23.00 - 04.00 Kaasje shift om 02.30 Entree: € 10,-
ZA	03/04 CHURCH OF MISERY // ORTEGA GROTE ZAAL Kaasje 20.30 - 22.30 Aanvang 21.00 Entree: € 8,-
ZA	03/04 LINK DOWNSTAGE 23.15 GRATIS SWINGAVOND Djs Cass & Thomas 23.30 - 04.00 GRATIS
DI	06/04 AS IT IS IN HEAVEN ZINEMA Kaasje 20.30 - 21.00 Aanvang 21.00 Entree: € 4,50
WO	07/04 FRANK TURNER // CRAZY ARM GROTE ZAAL Kaasje 20.30 - 22.30 Aanvang 21.00 Entree: € 8,-
DO	08/04 KAKI KING // QUINTEN RUTOERS GROTE ZAAL Kaasje 20.30 - 22.30 Aanvang 21.00 Entree: € 10,-
VR	09/04 MOUNT EERIE // NO KIDS GROTE ZAAL Kaasje 20.30 - 22.30 Aanvang 21.00 Entree: € 9,-
ZA	10/04 NEWYX // MUNDO PARK DOWNSTAGE 23.15 GRATIS SWINGAVOND 23.30 - 04.00 GRATIS
ZO	11/04 TIMES NEW VIKING // BOMBAY SHOW PIG GROTE ZAAL Kaasje 20.30 - 22.30 Aanvang 21.00 Entree: € 8,-
MA	12/04 MOVIES THAT MATTER: UPLOAD CINEMA - SAVED BY YOUTUBE ZINEMA Kaasje 20.30 - 21.00 Aanvang 21.00 Entree: € 4,50
DI	13/04 HUNTING & ZN. ZINEMA Kaasje 20.30 - 21.00 Aanvang 21.00 Entree: € 4,50
WO	14/04 DE DERDE HELFT 3: CALEFAX RIETKWINTET GROTE ZAAL Kaasje 20.30 - 21.30 Aanvang 21.00 Entree: € 8,-
DO	15/04 MARK FOGGO CD-PRESENTATIE 'WAD' GROTE ZAAL Kaasje 21.00 - 22.30 Aanvang 22.00 Entree: € 8,-
VR	16/04 YACHT // MAJOR HOSTAGE GROTE ZAAL Kaasje 20.30 - 22.30 Aanvang 21.00 Entree: € 8,- OWSUM PRESENTS: YACHT AFTERPARTY MET HARRY MERRY // ZWAARDEN (DU SET) DOWNSTAGE Van 23.30 - 03.00 Entree: GRATIS (ook geen maandkaart)
ZA	17/04 AND SO I WATCH YOU FROM AFAR GROTE ZAAL Kaasje 21.00 - 22.30 Aanvang 22.00 Entree: € 8,-
ZA	17/04 VCR // THE PIKEYS DOWNSTAGE 23.15 GRATIS SWINGAVOND 23.30 - 04.00 GRATIS
ZO	18/04 SHINING GROTE ZAAL Kaasje 21.00 - 22.30 Aanvang 22.00 Entree: € 8,-

VOOR ELK PROGRAMMAHOORSEL HEB JE EEN MAANDKAART IN LIJN AAN DE KASSA MOED

VERA | Oude Herengracht 100A, 9712 NB Groningen
Wijk 10A-C, Groningen NL
TEL: 06-1234567

If this is the sketch of the musical landscape, what does it tell us about the listener?

doen dan een schets geven van de Music scape van Groningen in één specifieke periode, als mogelijke indicatie voor hoe meer in het algemeen de Groninger Music scape er uit ziet. Gebaseerd op zeer gedetailleerde gegevens, en in die zin vermoedelijk een behoorlijke representatie van wat er in die twee weken plaatsvond.

Zouden we willen weten of het geschetste beeld matcht met andere perioden, dan zouden we andere perioden moeten onderzoeken en de beelden vergelijken. We zouden er ook voor kunnen kiezen om hetzelfde onderzoek een hele jaarcyclus vol te houden om zodoende jaargemiddelden te presenteren. Maar we vinden dat toch een wat minder aantrekkelijk alternatief. We weten dat er door het jaar heen grote verschillen in het muzikale aanbod in de stad Groningen zijn, het jaar kent haar eigen ritme; in januari Noorderslag, in augustus Noorderzon, door het jaar heen is de Oosterpoort van groot belang maar niet in juli en augustus, enzovoorts. Het presenteren van jaargemiddelden zou weliswaar gebaseerd zijn op veel

behavior of listeners. If you choose to research the scope of a year, the dynamic within that year should be included, in our view.

A second question is about the listener. If this is the sketch of the musical landscape, what does it tell us about the listener? Answer: very little. That was not the aim of this investigation. It wanted to give a description of the listener's context based on a detailed inventory of the supply of live music in a limited period in two locations in the province of Groningen. How the listener walks around in that landscape, how his own musical world takes form requires a different form of research. We definitely will do that. But we will report on that another time.

NOTE

The population figures used in this text are for the city of Groningen derived from the 'Kerncijfers 2009' (Core Figures 2009), for the municipality of Appingedam and the province of Groningen from their respective websites, visited at August 27, 2010.

uitgangspunt neemt en begrijpelijk maakt voor de onderzoeker, die relatieve buitenstaander.

Literatuur/Literature

- Charmaz, Kathy
Constructing Grounded Theory. A Practical Guide through Qualitative Analysis
Los Angeles: Sage, 2006
-
- DeNora, Tia
"Musical Practice and Social Structure. A Toolkit" In: Eric Clarke & Nicholas Cook (ed.), *Empirical Musicology. Aims, Methods, Prospects*
Oxford: Oxford University Press, 2004, 35-56
-
- Eriksen, Thomas Hylland
Small Places, Large Issues. An Introduction to Social and Cultural Anthropology. Second Edition
London: Pluto, 2001
-
- Flick, Uwe
An Introduction to Qualitative Research. Third Edition
London: Sage, 2006
-
- Geertz, Clifford
The Interpretation of Cultures
New York: Basic Books, 1973
-
- Gomm, Roger
Social Research Methodology. A Critical Introduction
New York: Palgrave, 2004
-
- Kingsbury, Henry
Music, Talent & Performance. A Conservatory Cultural System
Philadelphia: Temple University Press, 1985

Als dit de schets van het muzikale landschap is, wat weten we dan over de luisteraar?

grotere getallen, maar zou het zicht op de realiteit verdoezelen – juist het jaarlijkse ritme van het muzikale landschap maakt het tot wat het is, en bepaalt het gedrag van de luisteraars. Wie voor de scope van een jaar kiest, doet er dus wat ons betreft goed aan daarbij juist de dynamiek over het jaar heen in beeld te brengen.

De tweede vraag is de vraag naar de luisteraar. Als dit de schets van het muzikale landschap is, wat weten we dan over de luisteraar? Antwoord: weinig. Dat was ook niet het doel van dit onderzoek. Het onderzoek wil een beschrijving van de context van die luisteraar leveren gebaseerd op een gedetailleerde inventarisatie van het live muzikale aanbod in een beperkte periode op twee plekken in de provincie Groningen. Hoe die luisteraar in dat landschap rondloopt, hoe zijn eigen muzikale wereld vorm krijgt, daarvoor is ander onderzoek nodig. En dat gaat ook gebeuren. Maar daarover hebben we het een andere keer.

NOOT

De cijfers over bevolkingsaantallen zijn voor de Gemeente Groningen afkomstig van de Kerncijfers 2009, voor de Gemeente Appingedam en de Provincie Groningen van hun respectievelijke websites, geraadpleegd op 27/8/2010.

- Nettl, Bruno
Heartland Excursions. Ethnomusicological Reflections on Schools of Music
Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 1995
- Nettl, Bruno
The Study of Ethnomusicology. Thirty-One Issues and Concepts
Urbana and Chicago: University of Illinois Press, 2005
- Rice, Timothy
“Toward a Mediation of Field Methods and Field Experience in Ethnomusicology” In: Gregory Barz & Timothy Cooley (ed.), *Shadows in the Field. New Perspectives for Fieldwork in Ethnomusicology*
Oxford: Oxford University Press, 1997, 101-120
- Shelemay, Kay Kaufman
“Toward an Ethnomusicology of the Early Music Movement. Thoughts on Bridging Disciplines and Musical Worlds”
Ethnomusicology 45/1 (2001), 1-29
- Stobart, Henry (ed.)
The New (Ethno)musicologies
Lanham: The Scarecrow Press, 2008
- Stock, Jonathan “New Directions in Ethnomusicology. Seven Themes toward Disciplinary Renewal.” In: Henry Stobart (ed.) *The New (Ethno)musicologies*
Lanham: The Scarecrow Press, 2008, 188-206
- Stone, Ruth
Theory for Ethnomusicology
Upper Saddle River: Pearson Educational, 2008

Fotografie

Drie studenten van Academie Minerva, opleiding Autonome Beeldende Kunst, maakten hun eigen persoonlijke impressie van het Groninger live 'Music scape' in de twee onderzochte weken. Een selectie van hun foto's wordt op de volgende pagina's gepresenteerd, samen met een korte verantwoording van elk van de studenten.

Photography

Three students of the Fine Art Programme of Academy Minerva made their own personal impression of Groningen's live Music scape in the two weeks that were researched. A selection of their photographs is presented on the following pages, together with a short explanatory text from each of the students.

Marlies Hulzebos

Geluid is niet te vangen in beeld. Toch lijken fotografen dat vaak te denken. Ze zijn niet weg te slaan bij allerlei optredens, voornamelijk bij de jazz lijken ze zich op hun gemak te voelen. Ik ben dan de luisteraar en stoor me, de fotografen en filmers lijken een onderdeel te worden van de musici. Nu blijkt deze opdrachtgever ook te denken dat geluid in beeld is vast te leggen, ik moet hem teleurstellen. Ik heb slechts geprobeerd, zonder al te veel op te vallen, een sfeer te vangen die met de klanken overeenkomt.

Marlies Hulzebos

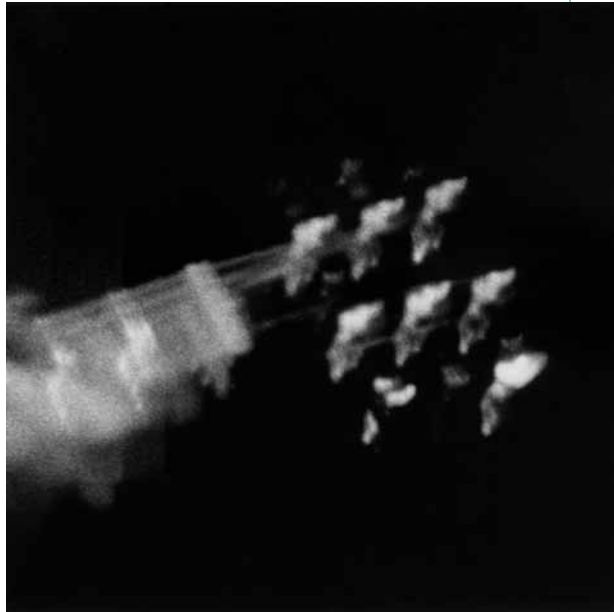
Sound cannot be caught in image. Still, photographers often seem to think it can. You practically trip over them at all kinds of performances, and they seem to be especially at ease with jazz. I am the listener here and it bothers me, the photographers and filmmakers almost become part of the musicians. And now this client seems to think sound can be caught in image, I have to disappointment him. I only tried, without being too conspicuous, to catch an atmosphere which matches the sounds.

Musiccape Groningen - Live!

Musiccape Groningen - Live!

Jolien Olijve

Een foto is een moment van iets groters. Het is de kunst om dat mee te kunnen nemen in de foto. Groningen is een prachtige plek waar een groot scala aan muzikale gelaagdheid te vinden is. Als fotograaf probeer ik dat te vertalen voor de toeschouwer. Net als in de muziek. De sfeer en energie in een foto is voor mij erg belangrijk, het moet je het gevoel geven dat je erbij bent als je er naar kijkt.

Jolien Olijve

A picture is a moment of something bigger. The skill lies in taking that along in the picture. Groningen is a beautiful place where a great variety of musical layers can be found. As a photographer I try to translate that for the spectator. Just as in music. The atmosphere and energy in a picture are very important for me, it should give you the feeling that you are present when you look at it.

Tanja Miletic

En dan kijk je naar de muzikanten die helemaal opgaan in de muziek en zichzelf blootgeven aan het gevoel dat hun heeft overmeesterd. De adrenaline in het lichaam, gepaard aan de beheersing van het instrument, het denkbeeldig vuurwerk achter de muzikanten, waar de snelle lichaamsbewegingen van de muzikanten over elkaar heen gaan vloeien en je ogen wazig worden, waardoor je met je ogen moet knipperen om weer helder te kunnen zien, is een ervaring die je als publiek kunt hebben.

Tanja Miletic

And then you look at the musicians who are completely absorbed in the music and surrender themselves to the feeling that has overpowered them. The adrenaline in their body, coupled with the command of the instrument, the imaginary fireworks behind the musicians, where the quick movements of the musicians blend with each other and your eyes become glazed, which is why you have to blink your eyes in order to be able to see clearly again, is an experience you can have as an audience.

62	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200
----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Musicscape Groningen - Live!

Musicscape Groningen - Live!

